

După o pasionantă și tenace activitate de teren coroborată cu studierea materialelor aflate în diverse colecții, editate sau inedite, profesorul Traian Mîrza de la Conservatorul „G. Dima” din Cluj-Napoca, cu onestitatea caracteristică cercetătorului, ne aduce acum la lumină o adevărată sinteză asupra acestui gen de creație populară dar și o privire generală asupra fenomenului culturii populare în ansamblul său.

În prima parte a cărții autorul se oprește asupra caracteristicilor culturii populare bihorene (fixînd și cadrul istoric și cultural al Bihorului), asupra aspectelor legate de folcloristica din această zonă, de fenomene ale vieții folcloristice contemporane din Bihor. Precizările de ordin metodic privind realizarea culegerii de folclor muzical, scopul și metodele de lucru abordate, prezentarea în ansamblu a aspectelor multiple ce se degajă din materialul colecției și bibliografia selectivă încheie prima parte a lucrării.

A doua parte a volumului este structurată în opt capitole: I. Folclorul copiilor; II. Folclorul obiceiurilor; III. Repertoriul păstoresc; IV. Cîntece de șezătoare și alte cîntece epice; V. Cîntece de leagăn; VI. Cîntece propriu-zise; VII. Cîntece vocale de dans; VIII. Melodii instrumentale de dans. Glosarul de termeni etno-muzicali, indicii de cîntece și localități completează, în final, aparatul științific al lucrării.

Avem în față, deci, o adevărată monografie a folclorului muzical din Bihor, prima de acest gen apărută în legătură cu Bihorul. Aprecierile ce trebuie să însoțească obiectiv această carte izvorăsc din competența, seriozitatea și aplecarea îndelungată a autorului ei asupra subiectului ce și l-a propus, a scopului general și imediat al lucrării. Căci, este un merit incontestabil al cărții și prin aceea că ea aduce inedite date ce vor fi cu siguranță curînd integrate mișcării artistice de masă din Bihor în drumul ei hotărît de a nu face rabat autenticului. Aceste culegeri se vor putea integra în repertoriile colectivelor de amatori sau profesioniste aducîndu-ne pe scenă aceste „melodii fără seamăn ale Bihorului”, cum le numea pe bună dreptate Béla Bartók.

Traian Mîrza a știut să aprecieze prin cuvinte atît de calde eforturile înaintașilor care au trudit întru relevarea acelor aspecte ale folclo-

rului muzical bihorean care se înscriu în patrimoniul cultural al românilor, în patrimoniul culturii universale, oprindu-se și caracterizînd cu obiectivitate diferitele culegeri realizate în ultimul secol începînd cu perioada înjghebării primelor colecții de către Miron Pompiliu, G. Alexici, continuînd cu operele lui Bartók, prelucrările muzicale ale lui Francisc Hubic, culegerile îndrumate de Constantin Brăiloiu, înregistrările riguroase ale lui Ilarion Cocișiu și pînă la bogata activitate de cercetare a folclorului bihorean desfășurată în prezent sub egida Centrului județean de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă, cu concursul unor specialiști de prestigiu din București și Cluj-Napoca, între ei numărîndu-se și autorul acestei minunate cărți.

Este și meritul Editurii muzicale, care după ce ne-a obișnuit cu o serie de lucrări monografice dedicate mai multor vetre folclorice ale țării, a acordat Bihorului un spațiu grafic relativ restrîns dar, oricum, prețios prin conținutul general al cărții utilă deopotrivă specialiștilor cît și celor care vor să cunoască și să înțeleagă cu adevărat esența acestor inestimabile pietre așezate la temelia folclorului nostru muzical.

I. GODEA